

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

15 ЛИСТОПАДА 2023 РОКУ

РІВНЕ

Рекомендовано до друку
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 11 від 26 жовтня 2023 р.)

Рецензенти:

Безкоровайна О.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри міжкультурної комунікації, теорії та історії зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Садова І.І., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта України в умовах реформування: сучасні виклики та перспективи», м. Рівне, 15 листопада 2023 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2023. 180 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта України в умовах реформування: сучасні виклики та перспективи».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України в умовах реформування, імплементації інклюзії в освітнє середовище закладів освіти, формування професійної компетентності майбутніх фахівців в умовах освітніх змін.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2023.
Укладання.

© Автори статей, 2023

2. Психологічний словник / Авт.-уклад. В. Синявський, О. Сергєєнкова / За ред. Н. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007. 336 с.

ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Яремович Марія Андріївна,

викладач, методист КЗ ЛОР

«Бродівський фаховий педагогічний коледж

імені Маркіяна Шашкевича», м. Броди

здобувач ступеня доктора філософії PhD,

третього (наукового) рівня вищої освіти,

науковий керівник: д.пед.н., проф. Сойчук .Р.Л.,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне.

Сучасне педагогічне середовище переживає глобальні трансформації, в умовах яких постійно зростає потреба у підготовці кваліфікованих, професійно-компетентних учителів. Однією з основних компетентностей майбутніх педагогів у таких умовах є громадянська компетентність, її формування обумовлене запитом на усвідомлена соціалізація здобувачів освіти початкової школи, а також навчання і виховання їх у контексті майбутньої активної участі у побудові громадянського суспільства своєї держави.

Громадянська компетентність охоплює «усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, у сім'ї, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів» [2, с. 12].

Трактуючи поняття громадянської компетентності Т. Кравчинська дає таку її характеристику «здатність людини активно, відповідально й ефективно

реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства» [1, с. 83]. Досліджуючи громадянську компетентність науковиця визначила основні вимоги щодо формування громадянської компетентності педагога Нової української школи та основних напрямів громадянської освіти. Авторка підкреслює, що «громадянська освіта має охоплювати всі види освіти (формальну, неформальну, інформальну), а також усі складники освіти, усі рівні освіти й усі вікові групи громадян, зокрема освіту дорослих, бути спрямованою на формування громадянських компетентностей» [1, с. 78].

Отже, громадянська компетентність як складова професійної компетентності сучасного педагога є її неодмінною складовою. Формування громадянської культури, а разом із тим і громадянської компетентності у здобувачів освіти – відбувається в процесі академічного навчання, набуття теоретичних знань та практичних умінь, унаслідок переосмислення та розставлення нових акцентів у позааудиторній діяльності, а також у самоосвіті – застосування інноваційних моделей та методів в роботі, тренінгів й практик. Підготовка кваліфікованих учителів початкових класів з високим рівнем громадянської культури та громадянської зрілості, готових впевнено реалізовувати основні аспекти громадянської освіти та громадянського виховання здобувачів освіти початкової школи – важлива мета сучасної професійної підготовки педагогічних кадрів.

Список використаних джерел:

1. Кравчинська Т.С. Формування громадянської компетентності педагога Нової української школи. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 8 (37). С.74–88
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. (2016). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Сойчук Р. Л. Погляд на проблему формування національної ідентичності майбутніх учителів: виховний аспект / Професійна підготовка

майбутніх педагогів: теорія та практика: монографія/Боровець О. В., Бричок С. Б., Веремчук А. П., Гудовсек О. А., Колупаєва Т. Є., Міщенья О. М., Сойчук Р. Л., Третяк О. М., Шевців З. М., Яковишина Т. В.; за наук. ред. Р. Л. Сойчук. Рівне: О. Зень, 2020. С.7 – 24 (236 с.).

З М І С Т

Антончик Євгенія Йосипівна

МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ
ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ 3

Барановська Олена Олександрівна

ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНО-
РОЗВИТКОВИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ 6

Біль Юлія Іванівна

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ
УЧНЯ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНЬОМУ
ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 9

Боровець Наталія Вікторівна

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ 13

Боровець Олена Віталіївна

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАРОДНОЇ ДИДАКТИКИ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ 15

Гаращук Іванна Вікторівна

ГРА ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ 18

Германюк Єлизавета Володимирівна

КОМПЕТЕНТНІСНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ
«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» 22

Гойда Ольга Петрівна

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК ВАЖЛИВОГО КОМПОНЕНТУ ОСВІТИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ О. ГОЙДИ)	25
--	----

Грибчук Світлана Миколаївна

СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	28
--	----

Гудовсек Оксана Анатоліївна, Воронко Денис Анатолійович

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ	31
---	----

Гульчук Оксана Валеріївна

ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ М. І. ПИРОГОВА ТА ЇХ ПОШИРЕННЯ В СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСАХ	34
---	----

Джугало Андріана Степанівна

РОЛЬ МОВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	37
---	----

Дубенська Ольга Василівна

ЗМІСТ І НАПРЯМИ РОБОТИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	40
---	----

Журба Катерина Олександрівна

ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В КАНАДІ ТА ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	43
---	----

Захарчук Дем'ян Сергійович

ОСВІТЯНСЬКА ТА ФІЛОСОФСЬКА СПАДЩИНА ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	45
--	----

Калитюк Олена Миколаївна

ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ОІ ШКОЛИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	48
---	----

Клімцова Ірина Іванівна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 51

Кондратюк Єлизавета Олександрівна

МЕТОДИ ЗАСТОСУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЇ ЛЕКСИКИ У
ЗМІСТІ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ 54

Костолович Марія Ігорівна, Войтович Оксана Петрівна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ У ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ 57

Курин Ольга Сергіївна

ВКЛЮЧЕННЯ МЕДІАОСВІТНІХ ІГОР У СТРУКТУРУ УРОКІВ У
ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ 60

Левіновська Оксана Ростиславівна

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ
ПРАВОПИСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ 63

Левченко Галина Миколаївна

РОЗВИТОК ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ 66

Левчук Владислава Олегівна

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ 68

Литвинчук Аліна Вадимівна

СУЧАСНІ ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ 71

Луцик Дар'я Валентинівна

СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКИХ МИСТЕЦЬКИХ ПРАКТИК У РЕАЛІЯХ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 75

Макарчук Софія Сергіївна

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ
КЛАСІВ НА УРОКАХ «ЯДС» 78

Матвійчук Катерина Юріївна

МОВНА ГРА ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ 82

Мишкарьова Світлана Володимирівна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 84

Міськова Наталія Миколаївна, Кузьма Марія Іванівна

ВИКОРИСТАННЯ КОНСТРУКТОРІВ LEGO В ОСВІТНЬОМУ
ПРОЦЕСІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 88

Міськова Наталія Миколаївна, Савчук Юлія Вячеславівна

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ
ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 91

Міщук Діана Володимирівна

ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО
ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА 94

Музичко Валерія Сергіївна

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ 96

Ошурко Лілія Степанівна

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ
ПРИВАТНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ 100

<i>Панчелюга Ірина Юріївна, Синьчук Оксана Миколаївна</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	104
<i>Парфенюк Лариса Анатоліївна</i>	
ЦІННОСТІ СЕЕН НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У 5-МУ КЛАСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	109
<i>Плотка Олена Миколаївна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ	112
<i>Полюхович Діана Василівна</i>	
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ ДИТИНИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	115
<i>Прокопчук Оксана Миколаївна</i>	
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	118
<i>Ростопка Надія Василівна</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	121
<i>Сергєєва Валентина Федорівна</i>	
ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ЯК ЧИННИКА РОЗВИТКУ АКТИВНОСТІ Й САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ І РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ	124
<i>Сидорук Галина Василівна</i>	
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (З ДОСВІДУ РОБОТИ Г.СИДОРУК)	128

<i>Синьчук Оксана Миколаївна, Вирич Марина Миколаївна</i>	
МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ – СУЧАСНИЙ ВИКЛИК УКРАЇНИ	131
<i>Синьчук Оксана Миколаївна, Герасимчук Інна Олександрівна</i>	
ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ	134
<i>Сілкова Ельвіра Орестівна</i>	
ВИВЧЕННЯ НУМЕРАЦІЇ ЧИСЕЛ ПЕРШОГО ДЕСЯТКА З ВИКОРИСТАННЯМ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	137
<i>Сойчук Руслана Леонідівна</i>	
УМОВИ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	140
<i>Стасюк Людмила Павлівна, Карабанова Надія Семенівна</i>	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЕФЕКТОЛОГІВ	145
<i>Суржук Тетяна Борисівна, Бісовецька Людмила Андріївна</i>	
ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З МЕДІАТЕКСТАМИ	149
<i>Чайка Наталія Семенівна</i>	
ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ: ПІДВИЩЕННЯ МАЙСТЕРНОСТІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	152

Чжан Аовей

СПОРТИВНІ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ 156

Шевченко Марина Олегівна, Третяк Оксана Миколаївна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 160

Яковишина Тетяна В'ячеславівна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ 164

Яремович Марія Андріївна

ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА 168

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

15 ЛИСТОПАДА 2023 РОКУ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК: ПРОФ. Р.Л.СОЙЧУК

КОМП'ЮТЕРНА ВЕРСТКА ТА ДИЗАЙН: Л.М.СОЛОВЕЙ

ВИДРУКОВАНО:

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

РДГУ

ВУЛ. ПЛАСТОВА, 31, КАБ. 02, М. РІВНЕ, 33000

НАКЛАД: 100 ПРИМІРНИКІВ.

ДРУК ОФСЕТНИЙ.

УСІ МАТЕРІАЛИ І ДОПОВІДІ КОНФЕРЕНЦІЇ ДРУКУЮТЬСЯ В АВТОРСЬКІЙ РЕДАКЦІЇ.

